

Súd: Okresný súd Bratislava IV
Spisová značka: 40C/84/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1416205061
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Kubiš
ECLI: ECLI:SK:OSBA4:2017:1416205061.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava IV sudcom JUDr. Michalom Kubišom v právnej veci žalobcu: SATRO s.r.o., so sídlom Polianky 9, 844 37 Bratislava, IČO: 31 335 161, zastúpený STANO a partneri s.r.o., so sídlom Nám. 1 mája 16, 811 06 Bratislava, IČO: 36 869 571, proti žalovanému: D. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. XX, XXX XX R., o zaplatenie 549,41 eura s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 39,41 eura spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 39,41 eura od 23.10.2015 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd žalobu vo zvyšnej časti zamieťa.

Súd žalovanému náhradu trov konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 549,41 eura s príslušenstvom. Na odôvodnenie žaloby uviedol, že dňa 17.10.2013 uzatvoril so žalovaným Zmluvu o poskytovaní elektronických komunikačných služieb č. XXXXXXXXXXX, predmetom ktorej bolo zriadenie a prevádzkovanie služieb televíznych káblových rozvodov. Žalovaný si podľa zmluvy zvolil štvrtročné platby, pričom za zvolený programový balík - SatroNet Junior a Digitálna televízia (MINI) mal uhrádzať sumu 59,40 eura + 17,70 eura štvrtročne. Okrem toho boli žalovanému poskytnuté do výpožičky zariadenia - digitálny prijímač Intek SD C30CX výr. č. A02X1243100675, digitálny prijímač Intek SD C30CX výr. č. A02X1243100677, dekódovacia karta č. 1709010119, dekódovacia karta č. 1709010125, konvertor Globtel TV+Internet 12 GHz v3 výr. č. 03104, napájací zdroj 12 V Normann, parabola plná ofset 70 cm Gibertiny, modem Cisco EPC 3010 výr. č. 360141337, ktoré do dnešného dňa nevrátil. Poukázal na to, že nakoľko žalovaný neuhradzoval ceny za poskytované služby, dňa 15.10.2015 odstúpil od zmluvy. Vzhľadom na to mu vznikol nárok na poplatok za obdobie od 01.08.2015 do 16.09.2015 vo výške 39,41 eura, náhradu hodnoty zariadenia 2x digitálny prijímač Intek vo výške 118 eur, náhradu hodnoty zariadenia 2x dekódovacia karta vo výške 40 eur, náhradu hodnoty zariadenia konvertor Globtel TV+Internet vo výške 225 eur, náhradu hodnoty zariadenia napájací zdroj vo výške 10 eur, náhradu hodnoty zariadenia parabola plná Gibertiny vo výške 38 eur, náhradu hodnoty zariadenia modem Cisco vo výške 79 eur, spolu 549,41 eura.

2. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril a v konaní zostal celkom nečinný.

3. Súd na prejednanie veci samej nenariadil pojednávanie s poukazom na § 297 písm. b) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len "C.s.p."), nakoľko v predmetnom prípade išlo o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán neboli sporné a hodnota sporu bez

príslušenstva neprevyšovala 1 000 eur. V nadväznosti na to súd súlade s § 219 ods. 3 C.s.p. v zákonnej lehote oznámil na úradnej tabuli a na webovej stránke tunajšieho súdu verejné vyhlásenie rozsudku na termín 16.05.2017.

4. Súd pri rozhodovaní vychádzal z nasledovného skutkového stavu:

4.1. Dňa 17.10.2013 uzatvoril žalobca so žalovaným Zmluvu o poskytovaní elektronických komunikačných služieb č. XXXXXXXXXXXX (č.l. 2-3 spisu), predmetom ktorej bolo zriadenie a prevádzkovanie služieb televíznych káblových rozvodov. Žalovaný si podľa zmluvy zvolil štvrťročné platby, pričom za zvolený programový balík - SatroNet Junior a Digitálna televízia (MINI) mal uhrádzať sumu 59,40 eura + 17,70 eura štvrťročne. Okrem toho boli žalovanému poskytnuté do výpožičky zariadenia - digitálny prijímač Intek SD C30CX výr. č. A02X1243100675, digitálny prijímač Intek SD C30CX výr. č. A02X1243100677, dekódovacia karta č. 1709010119, dekódovacia karta č. 1709010125, konvertor Globtel TV+Internet 12 GHz v3 výr. č. 03104, napájací zdroj 12 V Normann, parabola plná ofset 70 cm Gibertiny, modem Cisco EPC 3010 výr. č. 360141337, ktoré do dnešného dňa nevrátil. Uvedený skutkový stav nebol medzi stranami sporný. Listom zo dňa 15.10.2015 (č.l. 7 spisu) žalobca oznámil žalovanému, že nakoľko nezaplatil cenu za poskytnuté služby ani do 45 dní po dni splatnosti, odstupuje od zmluvy v súlade s čl. 5 bodu 5.5c Všeobecných podmienok s tým, že má v lehote najneskôr 7 dní vyrovnať svoje záväzky vo výške 86,14 eura. Zároveň vyzval žalovaného, aby v lehote 7 dní vrátil zapožičané zariadenia s tým, že ak ich v uvedenej lehote nevráti, alebo ich vráti v stave nefunkčnom, alebo v stave, ktorý zjavne nezodpovedá bežnému opotrebeniu, je oprávnený účtovať mu v zmysle Všeobecných podmienok a cenníka jednorazovú zmluvnú pokutu. Na č.l. 4-6 spisu sa nachádzajú Všeobecné podmienky žalobcu, v zmysle ktorých je užívateľ povinný Dočasne poskytnuté zariadenie vrátiť Poskytovateľovi najneskôr do 7 dní odo dňa ukončenia platnosti Zmluvy. Užívateľ je povinný zariadenie vrátiť na svoje náklady a nebezpečenstvo (čl. 6 bod 6.15). Ak užívateľ nevráti jemu poskytnuté Dočasne poskytnuté zariadenie v termíne podľa čl. 6 bodoch 6.9, 6.13 Všeobecných podmienok alebo ho vráti v stave nefunkčnom, alebo v stave, ktorý zjavne nezodpovedá bežnému opotrebovaniu, alebo ho nevráti vôbec (napr. z dôvodu stratenia, odcudzenia) je Poskytovateľ oprávnený účtovať Užívateľovi jednorazovú zmluvnú pokutu vo výške stanovenej v aktuálnom cenníku a Užívateľ sa ju zaväzuje uhradiť (čl. 6 bod 6.20). Na č.l. 8-10 spisu sa nachádza cenník služieb a zariadení.

5. Po právnej stránke súd vec posúdil nasledovne:

5.1. Podľa § 44 ods. 1 prvá veta zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách (ďalej len "zákon č. 351/2011 Z.z.") zmluvou o poskytovaní verejných služieb sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebné pripojenie k verejnej sieti alebo poskytovať príslušné služby.

5.2. Podľa § 43 ods. 1 písm. a) zákona č. 351/2011 Z.z. podnik má právo na úhradu za poskytnutú verejnú službu.

5.3. Podľa § 43 ods. 12 písm. b) zákona č. 351/2011 Z.z. účastník je povinný platiť za poskytnutú verejnú službu podľa zmluvy o poskytovaní verejných služieb, a ak to povaha služby umožňuje, až na základe predloženej faktúry.

5.4. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len "O.z.") spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

5.5 Podľa § 52 ods. 3 O.z. dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

5.6. Podľa § 52 ods. 4 O.z. spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti

5.7. Podľa § 53 ods. 1 O.z. spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

5.8. Podľa § 53 ods. 4 písm. a) O.z. za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy.

5.9. Podľa § 53a O.z. ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

5.10. Podľa § 544 ods. 1 O.z. ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

5.11. Podľa § 544 ods. 2 O.z. zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

5.12. Podľa § 420 ods. 1 O.z. každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

5.13. Podľa § 442 ods. 1 O.z. Uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

5.14. Podľa § 517 ods. 1 prvá veta O.z. dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

5.15. Podľa § 517 ods. 2 O.z. ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

5.16. Podľa § 3 nariadenia č. 87/1995 Z.z. výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

6. Súd mal z predložených listinných dôkazov za preukázané, že žalobca na základe Zmluvy o poskytovaní elektronických komunikačných služieb č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 17.10.2013 poskytol žalovanému dohodnuté elektronické komunikačné služby v období od 01.08.2015 do 16.09.2015 celkovej sume 39,41 eura, žalovaný však za ne dohodnutú cenu nezaplatil (čím sa zároveň dostal do omeškania), preto súd dôvodne podanej žalobe žalobcu v tejto časti vyhovel a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 39,41 eura spolu s úrokmi z omeškania vo výške o 5 percentuálnych bodov vyššej ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania, t.j. vo výške 5,05 % ročne, a to od uplatneného dňa 23.10.2015, keďže v tomto období už žalovaný bol v omeškaní (s poukazom na odstúpenie od zmluvy zo dňa 15.10.2015, ktorým žalobca vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy do 7 dní).

7. Súd zamietol žalobu v časti o zaplatenie sumy 510 eur (spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 510 eur od 23.10.2015 do zaplatenia ako príslušenstva pohľadávky zdieľajúceho jej osud). V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že pokiaľ si žalobca túto sumu uplatnil ako zmluvnú pokutu za nevrátenie zapožičaných zariadení (čomu by zodpovedalo znenie čl. 6 bod 6.20 Všeobecných podmienok žalobcu, v ktorom je právo na zmluvnú pokutu vo výške stanovenej v cenníku viazané práve na nevrátenie zapožičaných zariadení, ako aj vzhľadom na znenie odstúpenia od zmluvy, v ktorom žalobca vyzval žalovaného na vrátenie zapožičaných zariadení v lehote 7 dní s tým, že inak je oprávnený účtovať mu v zmysle Všeobecných podmienok a cenníka jednorazovú zmluvnú pokutu), tak rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 7C/368/2015 zo dňa 25.08.2016 a rozsudkom Okresného súdu Námestovo sp. zn. 10C/226/2015 zo dňa 28.06.2016 (všetky dostupné na <https://obcan.justice.sk/infosud/-/infosud/zoznam/rozhodnutie/>), súdy v skutkovo takmer totožných veciach rovnakého žalobcu nepriznali žalobcovi rovnaké plnenie (zmluvnú pokutu za nevrátenie zapožičaných

zariadení) z dôvodu neprijateľnosti (a tým neplatnosti) rovnakej zmluvnej podmienky obsiahnutej vo Všeobecných podmienkach ako v posudzovanej veci. V zmysle § 53a O.z. je pritom žalobca povinný zdržať sa používania takejto podmienky, resp. podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Keďže žalobca v posudzovanom prípade nepostupoval v súlade s uvedeným zákonným ustanovením a nerešpektoval uvedený zákonný príkaz, konal protiprávne. Žalobca takýmto konaním vytvára protiprávny stav, navyše zákonom explicitne zakázaný. Priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky by bolo v priamom rozpore so zákonom. Ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu a popieranie vysokého záujmu EÚ a práva EÚ na ochrane práv spotrebiteľa. Súd ako orgán členského štátu EÚ je pri poskytovaní ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami povinný ex offio skúmať, či voči spotrebiteľovi nie je uplatňované plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to aj z takej, ktorú súd už skôr judikoval (§ 53a O.z.). Plnenie z takejto podmienky navyše vždy zakladá bezdôvodné obohatenie (§ 451 ods. 1 O.z.; „z neplatného právneho úkonu“). Zákaz ďalšieho používania neprijateľnej podmienky v demokratickej spoločnosti by mal byť samozrejímavý a rešpektovaný subjektmi práva ipso facto. Povedané inak, ak existuje zákonná povinnosť zdržať sa protiprávneho konania (v podobe používania neprijateľnej zmluvnej podmienky) je oprávnené očakávať, že dodávateľ bude právnu povinnosť rešpektovať a od spotrebiteľov nebude požadovať plnenie v rozpore s dobrými mravmi, majúce svoj základ v neprijateľnej zmluvnej podmienke. Takéto - prirodzene anticipované konanie - je nielen prejavom rešpektu k právu, k hodnotám právneho poriadku a zásadám súkromného práva, ale osobitne prejavom konania v súlade s dobrými mravmi (§ 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z.) a v súlade s povinnosťou odbornej starostlivosti (§ 2 písm. u/ zákona č. 250/2007 Z. z.) - porov. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co 91/2011 zo dňa 24.04.2012.

8. Okrem toho súd poukazuje na to, že z obsahu Zmluvy o poskytovaní elektronických komunikačných služieb nevyplýva (v jej obsahu to ani nie je uvedené), že by Všeobecné podmienky a Cenník tvorili jej neoddeliteľnú súčasť. Je teda zrejmé, že tieto boli vyhotovené ako samostatný právny dokument, ktorý však nie je žalovaným ako spotrebiteľom podpísaný. Hoci platí, že obchodné podmienky, na ktoré zmluva odkazuje, a ktoré sú k nej pripojené alebo sú zmluvným stranám známe, nemusia byť samostatne podpisované účastníkmi zmluvného vzťahu, v pochybnostiach musí ten, kto sa ich dovoľáva, preukázať, že boli k zmluve pripojené alebo že boli druhej strane známe (porov. rozsudok Vrchného soudu v Praze zo dňa 24.02.1998, sp. zn. 5 Cmo 318/97, publikovaný v Soudních rozhledech 10/1998, str. 259). Ak tento výklad platí pre obchodnoprávne vzťahy, ktoré vo všeobecnosti vykazujú vyššiu mieru dispozitívnosti, tým skôr musia platiť pre spotrebiteľské vzťahy, v ktorých je spotrebiteľom priznaná vyššia miera právnej ochrany pre ich fakticky slabšie postavenie. Obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách, na rozdiel napríklad od obchodných zmlúv, majú slúžiť predovšetkým k tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru. Naopak, nesmú slúžiť k tomu, aby do nich v často neprehľadnej, zložito formulovanej a malým písmom písanej forme dodávateľ skryl dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa zrejme uniknú (napríklad rozhodcovská doložka alebo dojednanie o zmluvnej pokute). Pokiaľ tak aj napriek tomu dodávateľ urobí, nespráva sa v právnom vzťahu poctivo a takémuto dojednaniu nemožno priznať právnu ochranu (porov. rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6Co/378/2016 zo dňa 19.04.2017). V rámci spotrebiteľských zmlúv dojednania o zmluvnej pokute (podobne ako rozhodcovská doložka) zásadne nemôžu byť súčasťou tzv. všeobecných obchodných podmienok, ale len spotrebiteľskej zmluvy samotnej (listiny, na ktorú spotrebiteľ pripája svoj podpis). Výnimku predstavujú špecifické prípady, kedy sa z povahy veci uplatňuje špecifický režim (zmluva o preprave osôb a pod.) - k tomu porov. nález Ústavného súdu Českej republiky z 11. novembra 2013, sp. zn. I. ÚS 3512/11.

9. V posudzovanej veci bola dojednaná zmluvná pokuta výlučne obsahom všeobecných podmienok žalobcu a nebola obsahom samotnej spotrebiteľskej zmluvy. Navyše zmluvnú pokutu možno dohodnúť len písomne (§ 544 ods. 2 O.z.), čo vzhľadom na to, že všeobecné podmienky žalobcu (resp. ich prevzatie) neboli podpísané žalovaným, nebolo splnené. Možno teda uzavrieť, že zo strany žalobcu sa jednalo nielen o nekalú praktiku v spotrebiteľskom vzťahu (keď zmluvná pokuta bola iba súčasťou všeobecných podmienok, a nie obsahom samotnej spotrebiteľskej zmluvy), ale súčasne dohoda o zmluvnej pokute nebola uzavretá v predpísanej písomnej forme (keď dohoda o nej nebola podpísaná druhou zmluvnou stranou, t.j. žalovaným). Keďže takto uzavretá dohoda o zmluvnej pokute nebola platná, nebolo možné žalobcovi priznať nárok na jej zaplatenie.

10. Pokiaľ si žalobca uplatnil uvedenú sumu ako náhradu škody spôsobenú nevrátením zapožičaných zariadení, súd poukazuje na to, že predmetné zariadenia, ktoré žalovaný doposiaľ nevrátil, zostali vo vlastníctve žalobcu. Žalobca tak má možnosť domáhať sa ich vydania vindikačnou žalobou (o vydanie vecí od nevlastníka). Až vtedy, keby nebol s touto žalobou úspešný (napríklad preto, že predmetné zariadenia neexistujú, boli zničené alebo poškodené), vznikol by mu nárok na náhradu škody. Pokiaľ však možno žalovať priamo na vydanie týchto zariadení, nemožno tu hovoriť o vzniku škody na majetku žalobcu. Z toho teda vyplýva, že uplatnený nárok nemôže byť nárokom na náhradu škody (porov. rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6Co/378/2016 zo dňa 19.04.2017, rovnako rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26Co/129/2015 zo dňa 19.04.2016). Navyše žalobca nepreukázal ani výšku škody, ktorá mu mala vzniknúť. Žalobca odkázal iba na cenník zariadení, ktorý však nie je spôsobilým dôkazom preukazujúcim výšku škody. Predmetný cenník predstavuje jednostranný dokument žalobcu, v ktorom si jednostranne stanovil ceny zariadení bez akejkoľvek možnosti preskúmania ich opodstatnenosti. Uvedený cenník teda nebol dôkazom spôsobilým preukázať skutočnú (obstarávaciu) cenu zariadení, navyše hodnota zariadení časom a používaním klesá (amortizácia), a teda ich hodnota v čase nevrátenia bola nepochybne iná ako v čase, keď boli žalobcom nadobudnuté. Žalobca pritom nepreukázal ani to, kedy ich nadobudol, či ich nadobudol ako nové alebo už boli predtým používané iným zákazníkom (porov. rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11Co/15/2015 zo dňa 23.03.2016).

11. Zo všetkých uvedených dôvodov preto súd žalobu v tejto časti zamietol.

12. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 2 C.s.p. v spojení § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že žalovanému, ktorému ako v prevažnej časti úspešnej strane sporu vznikol nárok na náhradu trov konania (súd žalobu v prevažujúcej časti zamietol), náhradu trov konania nepriznal, nakoľko mu v konaní žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Bratislava IV.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).